

Bijlage 3

BEGRIPPENLIJST

In deze lijst zijn de (taal-)begrippen verzameld uit de hoofdstukken 7, 8, 9, 10. Via deze lijst kan worden nagegaan welke (taal-)begrippen voor de leraar van belang zijn en welke begrippen voor de leerling aan de orde kunnen komen bij een taalvorm of onderdelen daarvan.

Ook de begrippen die bij de leerlijnen zijn gebruikt, worden vermeld. Naarmate er meer leerlijnen ontwikkeld worden, zal deze begrippenlijst door de school zelf uitgebreid kunnen worden.

1 Begrippen die aan de orde komen bij **LUISTEREN & SPREKEN** (hfst 7)

Algemeen

achternaam bijbelverhaal bijnaam dierengeluiden: hinniken loeien blaffen blaten miauwen piepen emoties: bang boos kwaad vrolijk angstig jaloers opgewonden familienamen familierelaties: vader, moeder, e.d.	gedicht geschiedenisverhaal groepsgesprek interview klassenvergadering legende mythe sage spreekbeurt spreekwoorden tegenstelling spreekwoord synoniem telefoongesprek verhaal verslag voordragen voornaam
--	--

Taalbeschouwingsaspecten (ook de begrippen uit de leerlijnen)

Boekpresentatie	Vergaderen	Toneelspelen
begin hoofdpersoon hoogtepunt illustraties illustrator omslag samenvatting schrijver slot uitgever	afpraak agenda besluit felicitaties klachten notulen secretaris verslag voorstellen voorzitter	bedrijf decor figuranten hoofdrolspeler regisseur repeteren scène toneel

2 Begrippen die aan de orde komen bij **LEZEN** (hfst 9)

Algemeen

aantekeningen maken	legenda's
alfabet	lettergrepen
alfabetiseren	markeren
bijsluiter	omschrijving
boekverslag	onderstrepen
correspondentie	ondertiteling
e-mail	samenvatten
etiket	schema's maken.
folder	tijdschrift
gebruiksaanwijzing	verpakkingstekst
grafieken	woordenboek
invulformulier	zinsbouw

Taalbeschouwingsaspecten

Krant	Naslagwerken en informatieve teksten	Lay-out-termen	Boeken en compositie-begrippen	Poëzie-begrippen
artikel	aline	bladspiegel	afloop	a-a , b-b
bijlage	grafieken	cursief	bijfiguren	a-b-a-b
column	hoofdstuk	hoofdletter	climax	alliteratie
cursief	inhoudsopgave	illustratie	fantasie.	beeldspraak
hoofdartikel	kernwoorden	kaft	flash back.	binnenrijm.
hoofdstuk	legenda	kapitaal	historisch verhaal	couplet
ingezonden brief	paragraaf	klein	hoofdpersoon	dubbelzinnig
journalist	register	tekenaar	hoofdstuk	eindrijm
katern	titel	vet	realisme	elfje
kop	tussentitel		roman	figuurlijk
paginanummer			science fiction	haiku
persbureau			sprookje	kettinggedicht
recensie				klank
redactie				klemtoon
rubriek				klinkerrijm
tussentitel				letter
vet				letterlijk
voorpagina				limerick
				maat
				poëzie
				refrein
				regel
				rijmsoort
				rijmwoorden
				ritme
				rondeel
				stapelgedicht
				strofe
				vrij gedicht.
				woord
				zin

Begrippen uit de Leerlijnen

Leerlijn Kookboek		Leerlijn RTV-gids
afwegen	maatbeker	bijlage
alfabet	mengen	dagblad
bakken	milliliter (ml)	dagdelen
beetgaar	nagerecht	dagen van de week
	naslaan	
	ons	

biologische landbouw braden centiliter (cl) deciliter (dl) eetgewoonte eetlepel etenswaren graan gram grillen groente kilogram (kg) kinderkookboek koken kookrecept liter (l)	pasta pond recept rijst salade stomen sudderen vegetarisch vis vlees voorgerecht woordenboek worst	datum digitaal klokkijken eergisteren gisteren klokkijken kolom krant maanden jaar morgen omroep overmorgen programma seizoen tijdschrift vandaag weeknummer zender
--	--	---

3 Begrippen die aan de orde komen bij SCHRIJVEN (hfst 9)

Algemeen

affiche artikel. betoog bijschrift boodschappenlijstje circulaire directe en indirecte rede dubbele punt envelop familienamen: vader, enz. fantasieverhaal	hoofdletters hoofdletters aan begin van zin hoofdletters bij namen interview komma komma's lettergrepen lettergreep recensie samengestelde zin samenvatting schema	stijl synoniem tegenstelling tekstbespreking titels maken uitnodiging uitroepteken verhaal verslag vraagteken werkstuk
--	--	--

Vormgeving lay out bladspiegel illustratie lettertypen	Tekstopbouw alinea-indeling formulering woordkeus. zinsbouw	Gedicht (ook de leerlijn) aftelrijm beeldspraak couplet elfje figuurlijk haiku kettinggedicht limerick maat refrein regel rijm ritme rondeel sinterklaasgedicht stapelgedicht strofe vrij vers zin
---	--	--

Taalbeschouwingsaspecten

Lay-out	Tekststructuur	Tekstopbouw	Brief (ook de leerlijn)
bladspiegel cursief hoofdletter kantlijn kleine letter spatie vet witregel	alinea hoofdstuk hoofdstuktitel inhoudsopgave ondertitel pagina/bladzijde paragraaf paragraaftitel titel tussentitels	Afloop climax inleiding kern overgang signaalwoorden slot synoniemen. verband verbindingswoorden verwijswwoorden woordvolgorde zin zinsbouw zinslengte	aanhef aanspreking adres afzender correspondentie dagtekening ondertekening slotformulering

4 Begrippen die aan de orde komen bij TAALBESCHOUWING (hfst 10)

Algemene taalkundige regels en begrippen

aanhalingstekens afkortingen alfabet Algemeen Beschaafd alinea alinea-indeling allochtonentaal antwoordzin maken betekenis dialect dubbele punt jongerentaal leenwoord lettergrepen lettergrepen meertaligheid omschrijving overtreffende trap poëzie punt puntkomma	register rijmwoorden samenstelling samenvatten spreekwoorden standaardtaal stijl streektaal synoniemen taaldomein tegenstelling toponiem uitroepeten vaktaal verbindingsstreep vergelijking vergelijkingen vergrotende trap verkleinwoorden Vlaams vraagteken woordenschat zegswijze
--	--

Begrippen uit de Leerlijnen

Leerlijn Zinsontleding	Leerlijn Woordbenoeming
aanhalingstekens	afkortingen
antwoordzin	bijvoeglijk naamwoord
bepalingen	enkelvoud/meervoud
gezegde	lidwoord
onderwerp	voegwoord
persoonsvorm	voltooid deelwoord
restdelen	voorzetsel
tegenwoordige tijd (t.t.)	werkwoord
verleden tijd (v.t.)	zelfstandig naamwoord
vervoeging	
vraagzin	
zinnen maken	